

## Plenum

**Torsdag 28.6.2018 kl. 12.01—17.54**

### 11.5. Muntlig fråga om bättre rättigheter för könsminoriteter (Jani Toivola gröna)

Muntligt spörsmål MFT 111/2018 rd

*Muntlig frågestund*

**Talman Paula Risikko:** Till följande gröna riksdagsgruppen. Ledamot Toivola ställer frågan.

*Debatt*

16.42 **Jani Toivola vihr:** Arvoisa rouva puhemies! Olen 40-vuotias mies, olen isä ja olen homoseksuaali [Oikealta: Onneksi olkoon!] ja olen myöskin sateenkaariyhteisön jäsen. Tässäkin salissa on tärkeää muistaa, että edelleen todella moni sateenkaariyhteisön jäsen kokee tässä suomalaisessa yhteiskunnassa häirintää, syrjintää ja jopa väkivaltaa. Sen takia onkin äärimmäisen tärkeää, että tällä viikolla Helsingissä vietetään Pride-viikkoa ihmisoi-  
keuksien puolesta. Viikon teemana tänä vuonna on ääni. Me haluamme varmistaa sen, että jokaisella ihmisellä meidän yhteiskunnassa olisi ääni, tuoda esille sen tosiasian, että kaikil-  
la sitä ääntä tällä hetkellä ei ole. Jokainen meistä voi kuvitella itsellensä elämän, missä ei ole mahdollista käyttää omaa ääntään, ei mahdollista tunnustella, kuka minä olen ja mihin haluan elämässäni kulkea, minkälaista elämää rakentaa, ketä rakastaa, haluanko perustaa perhettä, pelkäämättä kävellä kadulla eikä olla ylpeä siitä, mitä on. Tämä ei ole tänä päivänä suomalaisessa yhteiskunnassa vielä kaikille mahdollista. Meillä on paljon kauniita sanoja, [Puhemies: Kysymys!] mutta tekoja vielä puuttuu. Sen nimissä kysynkin erityisesti sukupuolivähemmistöjen oikeuksien näkökulmasta: minkälaisiin toimiin hallitus aikoo ryhtyä WHO:n uuden linjauksen myötä vielä tällä kaudella sukupuolivähemmistöjen oi-  
keuksien parantamiseksi?

16.43 **Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiittää — uskon, että useampi täällä salissa yhtyy arvioon siitä — koskettavasta puheenvuorosta edustaja Toivolaa, siitä, miten oman puheenvuoronne kautta, toivomukseni mukaisesti, hahmotitte monen maailmankuvaa siitä, että Suomen pitäisi olla maa, jossa ihmisellä on oikeus olla sellainen kuin on, tulla kuulluksi, nähdyksi ja päästä koko persoonansa kanssa sellaiseen valoon, että ihmisen on hyvä olla. Arvostan näkemystänne ja lupaan tutustua sekä tuohon WHO:n linjaukseen että ehdotukseenne siitä, mitä vielä voisi olla tehtävissä. Useamman kerran olette nostanut esiin aivan oikeutetusti kysymyksen translaista ja näiden ihmisten asemasta yhteiskunnassa myös lakipykälien valossa, mutta uskon, että kysymyksenne on laajempi, koskee ikään kuin muutoinkin kuin lakimuutosten osalta sitä, miten yhdenvertaisuus voisi toteutua paremmin. Kutsun teidät, edustaja

## Punkt i protokollet PR 76/2018 rd

Toivola — ja mielellään eduskunnasta myös muita edustajia — pohtimaan kanssani tuota aihetta vaikka syyskauden aluksi.

**Puhemies Paula Risikko:** Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tästä aiheesta lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. Myöskin ruotsalaisella eduskuntaryhmällä oli tähän aiheeseen liittyvä kysymys. Otetaan kuitenkin ensiksi lisäkysymys, edustaja Toivola, ja sen jälkeen edustaja Biaudet.

**16.44 Jani Toivola vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan ihan alkuun kiittää ministeriä tästä kutsusta, otamme sen avosydämin vastaan yhteistyön merkeissä.

Yksi merkittävä epäkohta suhteessa sukupuolivähemmistöihin on myöskin meidän ikään kuin kaksijakoinen sukupuolijärjestelmämme, joka meistä suurimmalle osalle on ikään kuin se tutuin ja turvallisin: mies ja nainen. Mutta samaan aikaan se asettaa aika monen sukupuolivähemmistöön kuuluvan hyvin hankalaan asemaan, jälleen kerran tilanteeseen, missä on hyvin vaikea muodostaa omaa identiteettiä ja kuvaa siitä omasta elämästä. Tämä koskee myöskin intersukupuolisia lapsia — jotka myöskin on viime aikoina onneksi nostettu yhteiskunnalliseen keskusteluun yhä enemmän — ja sitä, miten heidän kohdallaan voitaisiin toimia mahdollisimman oikeudenmukaisesti ja myöskin näiden lasten omaa identiteettiä ja kokemusta turvaten. Saksa on tässä asiassa ryhtynyt toimiin, eliikkä siellä on nyt otettu voimaan kolmas juridinen sukupuoli. Kysyisin hallitukselta: onko teillä tahtotilaa, valmiutta tai aikomusta edistää sitä, että myös Suomessa saataisiin kolmas juridinen sukupuoli käyttöön?

**16.45 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastaan siksi tähän kysymykseen, että minun vastuullani on henkilötietojärjestelmä ja sitä kautta hetujärjestelmä. Me kaikki täällä tiedämme, että se perustuu tyttöihin ja poikiin: kun katsotaan meidän jokaisen henkilötunnusta, niin sieltä näkyy, kumpaa sukupuolta olemme. Meillä on aloitettu tässä, taisi olla jo viime vuoden puolella, tämän järjestelmän uudistamistyö — meillä on loppumassa henkilötunnukset kesken ehkä noin 10 vuoden päästä — ja jos muistan oikein, niin tässä työssä tutkitaan myös sitä, voisimmeko ottaa niin sanotusti kolmannen sukupuolen tähän mukaan.

Frågan slutbehandlad.